

Bereklaau vergiftig. — Gaarne wou ik u even melden dat, omdat dit niet in de Flora staat, naar mijn meening Bereklaau (*Heracleum Sphondylium*) wel degelijk vergiftig is. Vrijdag 22 Juli waren m'n vriend Kees en ik de Zuiderzeedijk opgegaan om daar planten te verzamelen voor den Schooltuin. Er was besloten dat we tot voorbij 't z.g.n. „Uilenbos” zouden gaan en terug planten uitsteken. Omdat we toch wat te doen wilden hebben, plukten we ieder 'n stengel van Bereklaau en gingen daarmee aan 't schermen. We liepen evenwel ook nog eenige tikken op de handen op.

Den volgenden dag ontstond bij mij — en 'n paar dagen later ook bij Kees — een soort van uitslag, die al spoedig 't aanzien van waterpokken kreeg. Hij bleef echter beperkt tot de geraakte plaatsen. De blaartjes droogden op doch nu zijn deze plaatsen aan 't vervellen. Aan dit geval werd ik 's Maandags in de Schooltuin weer herinnerd. We waren veertien dagen afwezig geweest, dus er was heel wat op te ruimen. Zoo ook enkele stengels van Perzische Bereklaau (*Heracleum persicum*). Hiervan nam 'k er een om — zooals hier wel meer gedaan wordt — een toeter van te maken. Meteen dat 'k 't ding aan m'n mond zet, voel ik 'n brandende pijn aan m'n lippen. 'k Wierp 't ding weg, holde naar de vijver en duwde m'n lippen te water. De pijn verminderde wel, maar bleef toch nog enkele dagen bestaan. Ook deze plaats vertoonde 't zelfde verschijnsel. Van 'n teere huid kan 't niet komen, want die bezitten we niet. Misschien komt dit, evenals bij *Primula*'s, slechts individueel voor, want de tuinman, die we er naar vroegen, bleek er nooit iets van gehoord te hebben.

Amsterdam, 4 Juli '27.

PIET VAN DER LEE.

Een gelukkig vogelaar. — In een brief, die u mij anderhalf jaar geleden schreef, stond: „Ik geloof nu alles voortaan heel graag, nu ik *uw* (liever te veranderen in „*jullie*”) betrouwbare tronies en gesprekken beter ken.” Hierdoor aangemoedigd kom ik mijn zeldzame waarnemingen, die ik steeds bij me gehouden of hoogstens aan mijn vrienden verteld heb, bij u uitstorten. Nog steeds doe ik geregeld, in den regel veel, aan de gezonde vogelsport met steeds meer genoegen en bewondering. Deze vogelsport splits ik dan weer in broedvogel- en trekvogelsport, en vooral de laatste beoefen ik werkelijk zonder dat zij me ooit gaat vervelen, wat bij mij wel eens bij de eerste 't geval is. Zoo aan 't eind van de broedtijd, dan heb ik wel 't gevoel, dat ik genoeg nesten gezien heb, vooral, wanneer mij de broedtijd erg mee is geloopt, zoo één opeenstapeling van nesten met eieren en nesten met jongen. Hiermee wil ik echter lang niet zeggen, dat de broedvogels mij onverschillig zijn, dat lang niet, want een moeilijk nest te vinden, is voor mij net zoo'n voldoening alsof ik een moeilijk te onderscheiden strandlooptje bij zijn naam kan noemen. Maar bij de trekvogels heb ik nooit 't gevoel van „ik heb nu genoeg gezien.” Elk soort geeft me weer een spanning om achter zijn naam te komen. En dan, als je hem niet kan thuisbrengen, dat boekenkast in wanorde brengen om achter zijn naam te komen. Maar nu tot het chapter „waarnemingen”.

Begin Augustus heb ik in Lochem, vlak bij de Berg gelogeerd. Op de zelfde ochtend, 2 Augustus, dat ik van de in ons land zijnde kruisbekken las, en er op uitging met 't idee, dat ik er wel eens een op de Berg zou kunnen zien, vond ik er een dood op de grond onder de dennen, een mooi ♂. Direct zijn we de stad af gaan zoeken naar een man, die opzetten kon, en ten slotte konden we hem achterlaten bij een zadelmaker, die 't wel eens meer gedaan had. Acht dagen later ontving ik hem, heel keurig opgezet. 5 Augustus zag ik weer in een dennenbosch, een K.M. of 5 van Lochem verwijderd, een oud mannetje kruisbek, waarvan ik ook duidelijk de gekruiste snavel zag. Om bij de kruisbekken te blijven: 26 Augustus zag ik met mijn vriend de Monchy vlak bij de boerderij Meyendel 2 ♀ kruisbekken, waarvan we ook weer duidelijk de snavel zagen. Ze zijn dus waarschijnlijk overal in 't land.

Vanuit Lochem ben ik naar mijn vriend van Hasselt gegaan, die in Empe bij zijn grootmoeder logeerde. Ik heb daar ook gehoord, dat u naar de veelvuldigheid van de daar voorkomende soorten gevraagd hebt. We zijn al zoo'n beetje er aan begonnen en tot ongeveer 85 soorten gekomen; maar daar van Hasselt er zelf niet zoo heel veel komt, zullen er wel heel wat meer waar te nemen zijn. Er is daar een klein rietland, waar doorheen een geul loopt, smerig gemaakt door de afval van de papierfabrieken te

Eerbeek. In een roeiboot zijn we de 6de Augustus daar gaan varen. Karekieten, groote en kleine, rietzangers en rietgorzen waren er volop. Wilde Eenden overvloedig, de vorige dag waren er, ik meen, 49 geschoten. We hebben er ook de tafeleend, ♂ en ♀ waargenomen. Op een verbreding van de geul futen en zwarte sterns, terwijl natuurlijk de reiger niet miste. Ook zweefde even boven ons hoofd de bruine kiekendief, maar 't mooiste van alles komt nog. Op een gegeven oogenblik zag ik op ongeveer 2 M. van me in 't riet een rietvogeltje; de lichte streep midden over de kop en daar naast aan weerskanten een breede zwarte zoom, op hun beurt weer grenzend aan een vuilwitte wenkbrauwstreep, de bruine rug, donker en licht gevlekt en gerand, deden me al dadelijk inzien, dat ik met de zeldzame waterrietzanger te doen had. Toen we dichterbij kwamen, verdween hij met een kort vragend roepje in 't riet. Bij de meeste ornithologen heet hij zeer zeldzaam, maar naar mijn meening is 't weer zoo'n vogel die meer voorkomt, dan hij gezien wordt of liever bekend gemaakt wordt. Na mijn schriftelijk eind-examen, dus juist in de volle broedtijd, gaan we er met een stelletje vogelaars naar toe. In de omstreken van Empe hebben we op de hei bij de bekende poelen en moerassen, waar een zeer zeldzaam soort gagel (?) groeit, man en wijf Korhoen waargenomen.

Mijn Haagsche waarnemingen bepalen zich om één dag, voor mij een dag, zooals ik hem nooit gedroomd heb, omdat ik die 3de September 1927 5 nieuwe soorten heb waargenomen, nadat ik al over de 200 was. Met mijn vriend de Monchy ben ik naar Hoek van Holland gewandeld, van half tien tot half vier. Voor dat we aan 't strand waren, zagen we in het ververschingskanaal een eend, die we, dichterbij gekomen en met een 8 × verrekijker dichterbij gehaald, al gauw mannetje Witoogeend mochten noemen, voor mij voor de tweede keer, daar ik hem al op Texel gezien had. Toen naar 't strand. Als ik me dat nog eens gedurende die 6 uur, dat ik er gewandeld heb voorstel, dan geeft 't mij de indruk van één gewemel van witte vogels, kromme snavels, vlugge, als muisjes voortrennende diertjes. Op elk piertje en na elk piertje vischdiefjes, groote- en dwergsterns, zilvermeeuwen, kokmeeuwen, stormmeeuwen, duitentjes, mantelmeeuwen, scholeksters, wulpen, regenwulpen, grutto's en pleviertjes. Telkens weer de emotie van „zou er een zeldzame onder zijn?“, het op de buik liggend kijken met de kijker en de voldoening, wanneer 't blijkt, dat je nu storm- en kokmeeuw in de zit van verre afstand weet te herkennen, alleen aan de houding, de stormmeeuw iets lager op de pootjes, de kokmeeuw met de langere slanke hals. Maar nu tot de zeldzamere waarnemingen. Even nog vertellen, dat we steeds aalscholvers zagen vliegen, zwemmen en zitten.

We begonnen met een voor ons nieuw, maar niet zeldzaam voorkomend steltlooptje op een pier, dat we tot dichtbij naderden en dat, toen 't niet meer achteruit kon door 't water, wegvloog . . . om met 'n boog weer voor ons „om te pakken“ ging zitten. Na goed opnemen en uw boekje en mijn uittrekselschrift geraadpleegd te hebben, bleek 't, zoowel in de vlucht als in de zit, een boschrutter te zijn. Bij een daarop volgend piertje konden we heel mooi de voor ons nieuwe en door mij lang naar gesmachten Noorsche stern determineren; hij zat gelukkig onder een troep vischdiefjes in, zoodat de moeilijk waar te nemen verschillen beter uitkwamen. Op een van de volgende piertjes zagen we een soort regenwulp, dat geen regenwulp was.

Hij had de lichte kruinstreep niet en was van onder wit, gevlekt, de buik zonder vlekken, Hij had ook een witte streep over 't oog. Het vliegbeeld vertoonde duidelijk een helwitte laatste deel van de rug, stuit en staart, de laatste met smalle, onduidelijke dwarsbanden, de pooten waren donker blauwig. Het kon niets anders zijn dan de dunbekwulp, met alle schrijvers komt hij overeen.

Doch 't was nog niet genoeg, tenminste dit bleek zoo. Toen we weer een troepje zittende sterns in de kijker namen, waaronder weer de 3 gewoonste soorten, viel mij een sterntje op, ja 't viel me op, omdat hij er niet gewoon uitzag. In de kijker genomen viel oogenblikkelijk de, ja, nu moet ik wel een woord van u gebruiken, de rooskleurige onderzijde, en in tweede instantie de zwarte snavel en roodgele pooten. Toen vloog hij met de andere op. Gejaagd liet ik nu mijn vriend uw boekje uit de zak halen en liet hem de beschrijving van de Dougall's Zeezwaluw lezen. Ik geloof, dat ik hierna 5 minuten gesprongen en gestameld heb. Misschien heb ik na die Dougall's stern heel even 't gevoel gehad van „ik heb nu genoeg gezien,“ maar als ik 't gehad heb, dan is 't maar heel eventjes geweest.

Het was nog niet genoeg, want hierna zagen we bij een bontbekje een steltlooptje trippelen, dat wel zò klein was, dat 't of een klein- of een kleinst strandlooptje moest zijn. De kleur kwam er ook heelemaal mee overeen. Nu naar de buitenste staartpennen gekeken. Toen we zoo dicht mogelijk naderbij gekomen waren, vloog hij op en daar we hem in de kijker hadden, zagen we duidelijk, dat de buitenstaart wit was, niet grijs: dus de kleinste strandlooper, hij had ook weinig wit aan de vleugel.

Ziezoo, dit alles heb ik nu tenminste kunnen uitstorten en nu wou ik u alleen nog maar vragen, of u, als u de waarnemingen publiceert in de Levende Natuur, dit alleen doet als u mij ten volle vertrouwt. Misschien is 't gemakkelijk, als ik ze hieronder nog eens bij elkaar zet:

2	Augustus	'27. <i>Kruisbek</i> ♂. Lochemsche Berg.	} Tocht: Ververschingskanaal- Hoek van Holland.
5	"	'27. <i>Kruisbek</i> ♂. Omstreek Lochem.	
6	"	'27. <i>Waterrietzanger</i> . Empe (bij Voorst).	
12	"	'27. <i>Korhoen</i> , ♂ en ♀. Omstreek Empe.	
26	"	'27. <i>Kruisbek</i> ♀. Meyendel.	
3	September	'27. <i>Dougall's Zeezwaluw</i> .	}
3	"	'27. <i>Kleinste Strandlooper</i> .	
3	"	'27. <i>Dunbek wulp</i> .	
3	"	'27. <i>Witoogeend</i> ♂.	

Nu eindelijk eindigend, met vriendelijke groeten,

J. KIST.

Den Haag, 5 Sept. 1927.

Beste Jan, er kan veel ongelooflijks gebeuren. Dezer dagen zaten we bij een Brabantsch vennetje met een bekend bioloog uit de buurt, die jaren lang dat vennetje kent. Ik vraag hem: „komt hier wel eens een ijsvogel?” „Neen,” zegt hij, „in al die jaren hier niet gezien.” Meteen hoor ik er een roepen en hij flitst voor onze oogen over het water, prachtig flitsend en glinsterend in het zonlicht.

Zulke dingen gebeuren en daarom begin ik er maar altijd mee, om een vlijtig waarnemer te gelooven. Doorgaans volgt de bevestiging wel, al heeft het bladkoninkje zich nog niet opnieuw vertoond, je weet wel. T.

Van de Vuurtorens. — De Afdeling Loodswezen van het Departement van Marine was weder zoo vriendelijk ons de rapporten toe te zenden over den vogeltrek aan den Brandaris en den vuurtoren van Westerschouwen, de twee vuurtorens, die voorzien zijn van vogelrekken. Al dadelijk blijkt, dat de vogelbeweging op Terschelling veel en veel belangrijker is dan op Schouwen. De drukste treknacht was die van 8 op 9 Maart. Zooals gewoonlijk waren de hoofdfiguren spreeuwen, koperwieken en leeuwerikken. Daarvan kwamen er op de rekken van den vuurtoren van Westerschouwen 150 rusten, op den Brandaris van Terschelling twintig maal zooveel. In den nacht van 27 op 28 Februari waren de rekken van den Brandaris bezet met 7000 rustzoekenden en op Westerschouwen waren er toen maar dertig. Op 1 Maart vielen op Terschelling de meeste dooden: 75 spreeuwen, 13 leeuwerikken, 5 kieviten en 5 lijsters. Westerschouwen had dien nacht geen slachtoffers, daarentegen op 8-9 Maart 27 spreeuwen, toen Terschelling er maar 18 had te betreuen. Westerschouwen vertelt nog dat in den nacht van 8-9 Maart de vogels den toren in den steek lieten, zoodra de sterren zich vertoonden. Dit schijnt niet altijd het geval te zijn, wij hebben 's nachts wel op den Brandaris gestaan te midden van de rondvliegende vogels, terwijl er toch sterren aan de lucht stonden. Die vuurtorenwaarnemingen zijn toch nog altijd voor verbetering en uitbreiding vatbaar, zooals trouwens alle stellingen omtrent het groote trekvraagstuk. Laat ons hopen, dat de komende Octobermaand ons weer veel schoons en indrukwekkends te aanschouwen geeft. T.

Kruisbekken. — Tusschen 13 Juli en 2 Augustus 1927 zag ik herhaaldelijk Kruisbekken op de west- en oostfriesche waddeneilanden. Op Borkum waren het 13 Juli vluchten van 6 tot 50 stuks, die druk heen en weer vlogen en telkens korten tijd neerstreken in de kruipwilg- en duindoornstruiken om er het een en ander eetbaars op te sporen. Het meerendeel der vogels was grauwwroen; geelgroene jonge mannetjes waren er ook bij,